

Sense horitzó per la restauració dels runams salins

D'un temps ençà s'explica que la mineria de sal i potassa és el futur econòmic del Bages. Darrerament es repeteix amb insistència la paraula màgica que ha de ser la solució de tots els mals: *projecte Phoenix*. Ara bé, atenent-nos als fets recents i a les dades del projecte, ens adonem que Iberpotash pretén seguir augmentant els runams salins i seguir esquivant l'obligació legal de la restauració.

L'abril del 2008, la D.G. de Qualitat Ambiental de la Generalitat de Catalunya va atorgar l'autorització ambiental de l'explotació de Sallent i Balsareny que anava condicionada a la realització, abans del 2010, de captacions de les surgències de salmorra que apareixen a la riera de Soldevila, al Riudor, al Pont Nou de Sallent i al polígon de l'Illa pel que fa al vessant del Llobregat, i de la surgència del Fusteret, a Súria, que s'incorpora directament el riu Cardener. Cap d'aquestes captacions s'ha fet. El més calent és l'anomenat *document previ ambiental* pel desdoblament del col·lector de salmorres entre Cardona i Balsareny i Abrera, lluny encara de ser un projecte constructiu.

L'autorització ambiental portava implícit un anomenat programa de restauració amb una fiança de 585.153€ per afrontar la restauració del runam del Cogulló que ocupa 49 Has i conté uns 40 milions de tones de residus. El novembre del 2011, el tribunal resolva el contenciós promogut per l'advocat sallentí Sr. Sebastià Estradé sentenciant que el programa no pot retardar l'inici de la restauració fins al 2035, i que l'import de la fiança no està proporcionat al cost real. Però Iberpotash, en comptes de posar-se a la feina de restauració, ha recorregut la sentència.

I encara pitjor. Per mitjà d'un Pla Especial que es tramita a l'Ajuntament de Sallent, Iberpotash pretén ampliar en 7,6 Has més el runam del Cogulló cap a l'oest, vers Santpedor. En aquest Pla la restauració ni es contempla; es diu que d'aquí a uns cent anys o més ja en parlarem.

L'augment del volum dels runams i la seva falta de restauració faran que la salinització de les aigües segueixi sota els auspicis del *projecte Phoenix* per l'ampliació de l'explotació a Súria. La planta de sal *vacuum* prevista a Súria ha de permetre comercialitzar una major quantitat de sal comuna. Però amb els números que l'empresa facilita i els càlculs realitzats per l'Estudi Ramon Folch, el balanç final és que se seguirà abocant al voltant d'1.200.000 tones/any de residus salins als runams, depenent de fases i d'escenaris. L'increment de l'escala de l'explotació a Súria compensa la major quantitat de sal que es preveu comercialitzar. Amb el *projecte Phoenix*, els runams salins d'Iberpotash, la desgràcia ambiental més gran a Catalunya, creixen. En conseqüència també seguiran creixent el cost de potabilització de l'aigua a mig Catalunya, el rebut de l'aigua, la devastació a la vall de Soldevila i la distorsió del paisatge de la Catalunya central.

Aquesta situació d'incompliment ambiental és una immensa subvenció encoberta a Iberpotash que arruïna les finances públiques -particularment les de l'Agència Catalana de l'Aigua- i dóna a Iberpotash una posició de competència deslleial. La milionada que Iberpotash s'estalvia en no restaurar ni controlar les aigües salinitzades dels runams, la inverteix en la nova rampa d'accés a la mina de Súria per augmentar l'explotació. Però el camí d'ignorar l'evident afectació ambiental no porta gaire lluny. En un estat de dret, les lleis es compleixen al dia, no d'aquí a cent anys. I en un estat d'Europa, es fan complir les Directives Europees, també la 2006/21/CE sobre gestió de residus de les activitats extractives.

Montsalat i Prousal!, Bages octubre del 2012

Prousal! (www.prousal.org)

Montsalat (<http://www.lasequia.cat/montsalat>)